

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про енергетичну ефективність»

Мета: встановлення правових, економічних та організаційних засад діяльності у сфері забезпечення енергетичної ефективності, забезпечення здійснення енергоефективних заходів, які проводитимуться під час виробництва, транспортування, передачі, розподілу, постачання та споживання енергії.

1. Підстава розроблення проекту акта

Проект акта розроблено на виконання Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Україна взяла на себе зобов'язання сприяти енергоефективності та енергозбереженню, у тому числі шляхом формування політики щодо енергоефективності та нормативно-правової бази з метою досягнення значного прогресу відповідно до стандартів ЄС. Рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 14 серпня 2015 року щодо імплементації Директиви 2012/27/ЄС Європейського парламенту та Ради від 25 жовтня 2012 р. про енергоефективність передбачено обов'язок держав-членів транспонувати цю Директиву до національного законодавства. Імплементація Директиви 2012/27/ЄС передбачена пунктом 707 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 №1106 та пунктом 172 Плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. № 244-р.

Більш ощадливе енергоспоживання також напряму або опосередковано сприятиме досягненню більшості цілей сталого розвитку ООН до 2030 року, зобов'язання щодо досягнення яких в тому числі взяла і Україна.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Україна щорічно споживає близько 92 млн тон нафтового еквіваленту енергії (тне) та має одну з найбільш енергоємних економік в світі. Майже половина (44%) виробленої та імпортованої енергії втрачається при її перетворенні та транспортуванні до фінального споживача, що на 12% вище ніж в країнах ЄС. Так з 92 млн тне постачання первинної енергії, споживається близько 52 млн тне. Потенціал скорочення витрат енергії при споживанні може досягати 60%. Тільки за оцінкою в трьох секторах – житловий, бюджетний та постачання енергії (разом близько 63% енергетичного балансу України) потенціал енергоефективності дорівнює заощадженню близько 19 млн тне або 8,0 млрд євро щорічно.

Проект Закону України «Про енергетичну ефективність» (далі – проект Закону) розроблено Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства з метою врегулювання на законодавчому рівні питання щодо підвищення ефективного використання паливно-

енергетичних ресурсів в Україні. Для досягнення максимального ефекту за кожним напрямком системи енергоефективності (будівлі, промисловість та транспортування/розподіл енергії) повинні бути створені передумови для ефективних відносин в галузі, регуляторні інструменти та механізми підтримки.

Підвищення енергоефективності є необхідним елементом для зростання енергонезалежності країни та скорочення енергоємності економіки. Наразі, показник енергоємності ВВП за паритетом купівельної спроможності в Україні втричі вище ніж у більшості країн Європи. Прийняття законопроекту забезпечить врегулювання правових та організаційних засад державної політики у сфері забезпечення енергоефективності.

3. Суть проекту акта

У проекті Закону визначаються:

основні засади державної політики у сфері забезпечення енергетичної ефективності;

особливості формування та виконання національних планів дій з енергоефективності;

підходи до формування стратегії забезпечення енергетичної ефективності будівель;

засади забезпечення економії енергії в будівлях центральних органів виконавчої влади;

особливості врахування критеріїв енергоефективності під час здійснення публічних закупівель чи придбання та найму (оренди) будівель органами державної влади, органами місцевого самоврядування та юридичними особами, які забезпечують потреби держави або територіальної громади;

вимоги до екодизайну продуктів, пов'язаних із споживанням енергії;

засади енергетичного аудиту та енергетичного менеджменту;

особливості запровадження інтелектуальних систем обліку;

стимулювання енергоефективності в сфері передачі та розподілу електричної енергії, транспортування та розподілу природного газу;

стимулювання енергоефективності в сфері теплопостачання;

основні засади здійснення енергосервісу;

популяризація та стимулювання підвищення рівня енергоефективності серед споживачів;

відповідальність за порушення законодавства у сфері забезпечення енергетичної ефективності.

4. Правові аспекти

У даній сфері правового регулювання діють такі нормативно-правові акти: Цивільний кодекс України;

Господарський кодекс України;

Закон України «Про енергозбереження»;

Закон України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації»;

Закон України «Про ринок природного газу»;
Закон України «Про ринок електричної енергії»;
Закон України «Про тепlopостачання»;
Закон України «Про публічні закупівлі»;
Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;
Закон України «Про енергетичну ефективність будівель»;
Закон України «Про Фонд енергоефективності».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту Закону не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Прогноз впливу

Проект Закону не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць, сфери громадського здоров'я.

Реалізація проекту Закону позитивно вплине на ринок праці. Положеннями законопроекту передбачено врегулювання діяльності з енергетичного аудиту, яке включає порядок та особливості кваліфікації енергетичних аудиторів, процедури та критерії здійснення енергетичного аудиту.

Крім того, проект Закону створює умови для розвитку ринку енергоефективних заходів та проектів, що сприятиме збільшенню показнику зайнятості у цій сфері суспільних відносин.

Проект акта матиме вплив на розробку політик та заходів в сфері енергетики та енергоефективності, що опосередковано матимуть вплив на екологію та навколишнє природне середовище (зменшення викидів парникових газів тощо), зважаючи на те, що менше та більш ефективне споживання енергії є найбільш «екологічним» заходом.

Для держави вигодами від прийняття акта буде можливість моніторингу вектору рівня споживання енергії, оцінки ефективності державних політик та, у разі необхідності, запровадження додаткових заходів для досягнення амбітних планів з ощадливого та ефективного споживання енергії в Україні.

7. Позиція заінтересованих сторін

Проект Закону має вплив на ключові інтереси сторін, прогноз впливу додається. Проект акта потребує погодження з Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України».

Проект Закону не потребує погодження Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

8. Громадське обговорення

Редакцію проекту Закону України «Про енергетичну ефективність» розміщено на офіційному веб-сайті Мінегіону www.minregion.gov.ua.

9. Позиція заінтересованих органів

Проект Закону потребує погодження з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України, Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, Міністерством юстиції України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Державною регуляторною службою України, Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України.

10. Правова експертиза

Проект акта потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

11. Запобігання дискримінації

У проекті Закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації. Громадська антидискримінаційна експертиза не проводилась.

12. Запобігання корупції

У проекті Закону відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень. Громадська антикорупційна експертиза не проводилась.

13. Прогноз результатів

Реалізація положень проекту Закону «Про енергетичну ефективність» сприятиме створенню умов для підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів в Україні, покращенню рівня життя населення внаслідок скорочення витрат на оплату енергетичних ресурсів, раціональному використанню коштів державного та місцевих бюджетів, які спрямовуються на компенсацію витрат, пов'язаних з використанням енергетичних ресурсів, та сприятиме підвищенню енергетичної незалежності та енергетичної безпеки держави.

**Віце-прем'єр-міністр України –
Міністр регіонального розвитку,
будівництва та житлово-комунального
господарства України**

Г. ЗУБКО